

Bryssel 13.9.2019
COM(2019) 416 final

2019/0195 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön neuvostossa Euroopan unionin puolesta
otettavasta kannasta kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen liitteessä 9
("Maahantulon helpottaminen") olevan 9 luvun tarkistamiseen
matkustajarekisteritietoja koskevien standardien ja suositeltujen menettelytapojen
osalta**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) elimissä Euroopan unionin puolesta otettavan kannan vahvistamisesta, silloin kun näiden elinten on määrä hyväksyä kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen, jäljempänä 'Chicagon yleissopimus', liitteessä 9 ("Maahantulon helpottaminen") olevan 9 luvun suunnitellut muutokset, jotta voidaan vahvistaa uudet, matkustajarekisteritietoja (PNR) koskevat ICAOn vaatimukset.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimus ('Chicagon yleissopimus')

Chicagon yleissopimuksen tavoitteena on säännellä kansainvälistä lentoliikennettä. Sopimus tuli voimaan 4. huhtikuuta 1947, ja sillä perustettiin Kansainvälinen siviili-ilmailujärjestö (ICAO).

Kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat Chicagon yleissopimuksen sopimuspuolia.

2.2. Kansainvälinen siviili-ilmailujärjestö

ICAO on Yhdistyneiden kansakuntien erityisjärjestö. Järjestön tavoitteena on kehittää kansainvälisen lentoliikenteen periaatteita ja tekniikoita sekä edistää kansainvälisen lentoliikenteen suunnittelua ja kehittämistä.

ICAOn neuvosto on ICAOn pysyvä elin, ja sen jäseninä ovat 36 sopimusvaltiota, jotka ICAOn yleiskokous valitsee kolmeksi vuodeksi. ICAOn neuvostossa on kaudella 2016–2019 seitsemän EU:n jäsenvaltiota.

Chicagon yleissopimuksen 54 artiklassa lueteltuihin ICAOn neuvoston pakollisiin tehtäviin kuuluu Chicagon yleissopimuksen liitteiksi otettavien kansainvälisten standardien ja suositeltujen menettelytapojen (SARP) hyväksyminen.

ICAOn neuvosto myös kutsuu koolle yleiskokouksen, joka on ICAOn täysivaltainen elin. ICAOn yleiskokous kokoontuu vähintään kerran kolmessa vuodessa ja vahvistaa organisaation poliittisen suunnan tulevalle kolmivuotiskaudelle. ICAOn 40. yleiskokous pidetään 24. syyskuuta – 4. lokakuuta Montrealissa Kanadassa.

2.3. Suunniteltu ICAOn säädös

ICAOn neuvosto hyväksyy Chicagon yleissopimuksen 54 artiklan 1 alakohdan mukaisesti standardit ja suositellut menettelytavat (SARP). PNR-tietoja koskevat standardit ja suositellut menettelytavat sisältyvät Chicagon yleissopimuksen liitteessä 9 ("Maahantulon helpottaminen") olevan 9 luvun A ja D osaan. Niitä täydentävät lisäohjeet, erityisesti ICAOn asiakirja nro 9944, jossa esitetään matkustajarekisteritietoja (PNR) koskevat suuntaviivat¹. PNR-tiedot ovat matkustajien henkilötietoja, joita lentoyhtiöt keräävät liiketoimintaansa varten, toisin kuin muut matkustamiseen liittyvät tiedot, jotka kerätään hallitusten puolesta, kuten matkustajien ennakkotiedot.

Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston 21. joulukuuta antamassa päätöslauselmassa 2396 edellytetään, että YK:n jäsenvaltiot *"kehittävät ICAOn standardien ja suositeltujen menettelytapojen edistämiseksi valmiuksia kerätä, käsitellä ja analysoida matkustajarekisteritietoja (PNR) sekä varmistavat, että niiden toimivaltaiset kansalliset*

¹ ICAO, Doc 9944 Guidelines on Passenger Name Record (PNR) Data, First Edition – 2010.

viranomaiset käyttävät ja niille toimitetaan PNR-tietoja kunnioittaen täysimääräisesti ihmisoikeuksia ja perusvapauksia”. Lisäksi päätöslauselmassa kehoitetaan ICAOta ”työskentelemään yhdessä jäsenvaltioidensa kanssa PNR-tietojen keruuta, käyttöä, käsittelyä ja suojaamista koskevan standardin laatimiseksi”².

Tässä yhteydessä Euroopan unionin neuvosto hyväksyi 18. heinäkuuta 2019 tiedonannon matkustajarekisteritietojen (PNR) keruuta, käyttöä, käsittelyä ja suojaamista koskevista standardeista ja periaatteista esitettäväksi ICAOn yleiskokouksen 40. istunnossa. Tämä tiedonanto on toimitettu Euroopan siviili-ilmailukonferenssille (ECAC) kuulemista varten.

ICAOn ilmakuljetuskomitea (ATC) perusti maaliskuussa 2019 maahantulon helpottamista käsittelevän paneelin työryhmän (Facilitation Panel Task Force). Sen tehtävänä on tarkastella Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2396 (2017) mukaisesti ehdotuksia standardeiksi ja suositelluiksi menettelytapoiksi, jotka koskevat PNR-tietojen keruuta, käyttöä, käsittelyä ja suojaamista. Työryhmän tehtävänä on a) tarkastella Chicagon yleissopimuksen liitteessä 9 olevaan 9 lukuun nykyisin sisältyviä, PNR-tietoja koskevia standardeja ja suositeltuja menettelytapoja; b) määrittää, onko niitä täydennettävä uusilla standardeilla ja menettelytapoilla ja/tai ohjeilla, ottaen huomioon turvallisuusneuvoston päätös ja näkökohdat; ja c) laatia tarpeen mukaan uusia säännöksiä (standardeja, suositeltuja menettelytapoja ja/tai ohjeita), jotka koskevat PNR-tietojen keruuta, käyttöä, käsittelyä ja suojaamista.

Neuvottelut ICAOn PNR-tietoja koskevien standardien ja suositeltujen menettelytapojen tarkistamisesta ovat vielä alkuvaiheessa. Kun uudet standardit on hyväksytty, ne sitovat kaikkia ICAOn jäseniä, myös kaikkia EU:n jäsenvaltioita, Chicagon yleissopimuksen mukaisesti ja sen määrittämissä rajoissa. Jos sopimusvaltiot aikovat poiketa standardista, niiden on Chicagon yleissopimuksen 38 artiklan mukaan ilmoitettava siitä ICAOlle eroavaisuuksien ilmoittamista koskevan mekanismin mukaisesti.

2.4. EU:n oikeudellinen kehys

PNR-tietojen käsittely on keskeinen väline EU:n yhteisessä toiminnassa terrorismin ja vakavan rikollisuuden torjumiseksi ja turvallisuusunionin luomisessa. Epäilyttävien matkustustapojen tunnistaminen ja jäljittäminen PNR-tietojen käsittelyn avulla todisteiden keräämiseksi ja tarvittaessa vakavaan rikokseen syyllistyneiden ja heidän apuriensa löytämiseksi sekä rikollisverkostojen paljastamiseksi on osoittautunut olennaisen tärkeäksi terrorismirikosten ja vakavien rikosten ennalta estämisen, paljastamisen ja tutkinnan sekä tällaisiin rikoksiin liittyvien syytetoimien kannalta.

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 27. huhtikuuta 2016 direktiivin (EU) 2016/681 PNR-tietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten³. Direktiivin nojalla kansalliset viranomaiset saavat suoran pääsyn lentoyhtiöiden hallussa oleviin keskeisiin tietoihin niin, että tietosuojaoikeudet otetaan täysimääräisesti huomioon. Se tarjoaa kaikille jäsenvaltioille tärkeän välineen terrorismin ja vakavien rikosten, kuten huumausaine- ja ihmiskaupan sekä lasten seksuaalisen hyväksikäytön, ehkäisemiseksi, paljastamiseksi ja

² Turvallisuusneuvoston päätöslauselma 2396 (2017) palaavien terrorismiin syyllistyneiden vierastaistelijoiden aiheuttamista uhista kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/681, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, matkustajarekisteritietojen (PNR) käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 132–149).

tutkimiseksi. Määräaika, johon mennessä jäsenvaltioiden oli saatettava PNR-direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöään, oli 25. toukokuuta 2018⁴.

Jotta voitaisiin helpottaa lentoliikenteen harjoittajien yhdistämistä jäsenvaltioiden matkustajatietoyksiköihin, jotka ovat vastuussa PNR-tietojen keruusta ja käsittelystä, Euroopan komissio antoi 28. huhtikuuta 2017 täytäntöönpanopäätöksen yhteisistä yhteyskäytännöistä ja tietomuodoista, joita käytetään, kun lentoliikenteen harjoittajat siirtävät PNR-tietoja jäsenvaltioille⁵. Täytäntöönpanopäätös tuli voimaan huhtikuussa 2018.

EU:n ja kolmansien maiden välillä on voimassa kaksi kansainvälistä sopimusta PNR-tietojen käsittelystä ja siirtämisestä (Australian⁶ ja Yhdysvaltojen⁷ kanssa). Euroopan unionin tuomioistuin antoi 26. heinäkuuta 2017 lausunnon suunnitellusta EU:n ja Kanadan välisestä sopimuksesta, joka allekirjoitettiin 25. kesäkuuta 2014⁸. Tuomioistuin katsoi, että sopimusta ei voida suunnitellussa muodossa tehdä, koska osa sen määräyksistä oli ristiriidassa EU:n tunnustamien yksityisyyttä ja henkilötietojen suojaa koskevien perusoikeuksien kanssa. Erityisesti tuomioistuin vahvisti oikeudelliset vaatimukset, jotka koskevat riippumattoman viranomaisen suorittamaa valvontaa, arkaluonteisia tietoja, PNR-tietojen automaattista käsittelyä, PNR-tietojen käsittelyn tarkoitusta sekä PNR-tietojen säilyttämistä, käyttöä, luovuttamista ja edelleensirtoa. Uudet PNR-neuvottelut aloitettiin Kanadan kanssa kesäkuussa 2018 komission neuvostolta joulukuussa 2017 saaman valtuutuksen nojalla. Montrealissa 17.–18. heinäkuuta 2019 pidetyssä EU:n ja Kanadan välisessä 17. huippukokouksessa EU ja Kanada olivat tyytyväisiä siihen, että ne olivat saaneet neuvottelut päätökseen. Kanada huomautti oikeudellisen uudelleentarkastelun vaatimuksesta, ja osapuolet sitoutuivat saattamaan sopimuksen valmiiksi mahdollisimman pian ottaen huomioon kyseisen uudelleentarkastelun ja tunnustivat sopimuksen keskeisen aseman turvallisuuden lisäämisessä samalla, kun varmistetaan yksityisyyden ja henkilötietojen suoja.

Yhä useammat kolmannet maat keräävät PNR-tietoja lentoliikenteen harjoittajilta, ja useat niistä ovat viime vuosina ottaneet yhteyttä komissioon, jotta ne voisivat tehdä EU:n kanssa kansainvälisen PNR-sopimuksen. Ilman oikeusperustaa lentoliikenteen harjoittajat joutuvat lainvalintatilanteeseen ja niitä uhkaavat sakot ja muut seuraamukset. Lisäksi EU:n jäsenvaltiot pyytävät PNR-direktiivin täytäntöönpanemiseksi kolmansien maiden lentoliikenteen harjoittajia siirtämään PNR-tietoja omille matkustajatietoyksiköilleen. Useat kolmannet maat ovat torjuneet tällaiset siirrot – ja toiset ovat uhanneet tehdä niin – vetoamalla vastavuoroisuuden puutteeseen, mikä heikentää EU:n PNR-mekanismin tehokkuutta.

SEUT-sopimuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaan unionilla on yksinomainen toimivalta ”tehdä kansainvälinen sopimus ... siltä osin kuin se voi vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta”. Kansainvälinen sopimus voi vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta, jos sopimuksen soveltamisala menee päällekkäin unionin lainsäädännön kanssa tai jos unionin oikeus kattaa sen suurelta osin. Sen arvioimiseksi, kattavatko yhteiset säännöt suurelta osin tietyn alan, on lisäksi otettava huomioon paitsi unionin lainsäädäntö,

⁴ Ks. yhdeksästoista raportti edistymisestä kohti toimivaa ja todellista turvallisuusunionia (COM(2019) 353 final, 24.7.2019); raportissa käsitellään PNR-direktiivin täytäntöönpanon tilaa.

⁵ Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2017/759, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2017, lentoliikenteen harjoittajien suorittamassa PNR-tietojen matkustajatietoyksiköille siirrossa käytettävistä yhteisistä yhteyskäytännöistä ja tietomuodoista (C/2017/2743, EUVL L 113, 29.4.2017, s. 48–51).

⁶ EUVL L 186, 14.7.2012, s. 4–16.

⁷ EUVL L 215, 11.8.2012, s. 5–14.

⁸ Unionin tuomioistuimen (suuri jaosto) 26. heinäkuuta 2017 antama lausunto 1/15, ECLI:EU:C:2017:592.

sellaisena kuin se on tällä hetkellä kyseisellä alalla, myös sen tuleva kehitys siltä osin kuin sitä on mahdollista ennakoita arviointiajankohtana.

Edellä mainittujen yhteisten sääntöjen ja direktiivin 2016/681 19 artiklan⁹ mukaisesti tehtävän uudelleentarkastelun perusteella voidaan päätellä, että ehdotuksen soveltamisalaan kuuluvat asiat kuuluvat unionin yksinomaiseen toimivaltaan.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Kun otetaan huomioon asian merkitys EU:n sisä- ja ulkopoliittikan kannalta ja edellä esitetty, on tarpeen vahvistaa unionin kanta PNR-tietojen siirtoihin ICAOn tasolla käynnissä olevia (monenvälisiä) toimia varten. EU:n olisi erityisesti pyrittävä siihen, että PNR-tietojen siirtämistä ja käsittelyä sekä henkilötietojen suojaa koskevat keskeiset periaatteet, jotka vahvistetaan yhteisessä kannassa, sisältyvät ICAOn uusiin PNR-standardeihin. Tältä osin on olennaisen tärkeää ohjata ICAOssa uusista PNR-standardeista käytäviä keskusteluja tavalla, joka on yhteensopiva EU:n sääntelykehityksen ja unionin tuomioistuimen asiaankuuluvan oikeuskäytännön kanssa erityisesti yksityisyyttä ja tietosuojaa koskevien perusoikeuksien osalta.

Unionin kanta, joka koskee sekä ICAOn neuvoston lopullista päätöstä että muissa ICAOn elimissä käytäviä valmistelevia keskusteluja, määritetään tietosuojaa ja PNR-tietoja koskevan sovellettavan EU:n oikeudellisen kehityksen eli asetuksen (EU) 2016/679, direktiivin (EU) 2016/680 ja direktiivin (EU) 2016/681 sekä perussopimuksen ja perusoikeuskirjan mukaisesti, sellaisina kuin niitä tulkitaan Euroopan unionin tuomioistuimen asiaa koskevassa oikeuskäytännössä, erityisesti tuomioistuimen lausunnossa 1/15.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”*sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita*”.

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohtaa sovelletaan riippumatta siitä, onko unioni kyseisen elimen jäsen tai kyseisen sopimuksen osapuoli¹⁰.

Ilmaisu ”*säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia*” käsittää myös sellaiset säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla mutta jotka ”*voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännösten sisältöön, jonka unionin lainsäätävä antaa*”¹¹.

⁹ Kyseisen säännöksen mukaan ”*komissio tarkastelee viimeistään toukokuussa 2020 uudelleen kaikkia tämän direktiivin osa-alueita*”. Se ehdottaa tarvittaessa tarkistuksia (4 kohta).

¹⁰ Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 64 kohta.

¹¹ Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

4.1.2. Soveltaminen tässä asiassa

ICAOn neuvosto on sopimuksella (Chicagon yleissopimus) perustettu elin.

Kaikki Chicagon yleissopimuksen liitteessä 9 olevaan 9 lukuun tehdyt muutokset, jotka ICAOn neuvosto on hyväksynyt yleissopimuksen 54 artiklan 1 alakohdan mukaisesti, muodostavat säädöksen, jolla on oikeusvaikutuksia. Tällainen muutos voi vaikuttaa ratkaisevasti unionin säännösten sisältöön, erityisesti direktiiviin (EU) 2016/681, sekä EU:n ja kolmansien maiden välisiin voimassa oleviin ja tuleviin kansainvälisiin PNR-sopimuksiin.

Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Tämän vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta, eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

Kun suunnitellulla säädöksellä on samanaikaisesti useita tavoitteita tai kun siihen sisältyy useita osatekijöitä, joita ei voida erottaa toisistaan ja joista yksikään ei ole toisiin nähden liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellisessa oikeusperustassa on poikkeuksellisesti mainittava kaikki asianmukaiset oikeusperustat.

4.2.2. Soveltaminen tässä asiassa

Suunnitellulla säädöksellä on tavoitteita ja siihen sisältyy osatekijöitä, jotka koskevat tietosuojaa ja poliisiyhteistyötä. Näitä suunnitellun säädöksen eri tekijöitä ei voida erottaa toisistaan eikä mikään niistä ole toiseen nähden liitännäinen.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellisena oikeusperustana ovat seuraavat säännökset: SEUT-sopimuksen 16 artiklan 2 kohta ja 87 artiklan 2 kohdan a alakohta.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana tulisi olla SEUT-sopimuksen 16 artiklan 2 kohta ja 87 artiklan 2 kohdan a alakohta yhdessä SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön neuvostossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen liitteessä 9 ("Maahantulon helpottaminen") olevan 9 luvun tarkistamiseen matkustajarekisteritietoja koskevien standardien ja suositeltujen menettelytapojen osalta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 16 artiklan 2 kohdan ja 87 artiklan 2 kohdan a alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Kansainvälistä siviili-ilmailua koskeva yleissopimus, jäljempänä 'Chicagon yleissopimus', joka sääntelee kansainvälistä lentoliikennettä, tuli voimaan 4 päivänä huhtikuuta 1947. Sillä perustettiin kansainvälinen siviili-ilmailujärjestö (ICAO).
- (2) Jäsenvaltiot ovat Chicagon yleissopimuksen sopimusvaltioita ja ICAOn jäseniä, kun taas unionilla on tarkkailijan asema tietyissä ICAOn elimissä, myös yleiskokouksessa ja muissa teknisissä elimissä.
- (3) Chicagon yleissopimuksen 54 artiklan 1 alakohdan mukaan ICAOn neuvosto voi hyväksyä kansainvälisiä standardeja ja suositeltuja menettelytapoja (SARP).
- (4) Yhdistyneiden kansakuntien (YK) turvallisuusneuvosto päätti 21 päivänä joulukuuta 2017 antamassaan päätöslauselmassa 2396 (2017), että YK:n jäsenvaltioiden on ICAOn standardien ja suositeltujen menettelytapojen edistämiseksi kehitettävä valmiuksia kerätä, käsitellä ja analysoida matkustajarekisteritietoja (PNR) sekä varmistettava, että niiden toimivaltaiset kansalliset viranomaiset käyttävät ja niille toimitetaan PNR-tietoja kunnioittaen täysimääräisesti ihmisoikeuksia ja perusvapauksia terrorismirikosten ja niihin liittyvän matkustamisen estämiseksi, paljastamiseksi ja tutkimiseksi¹².
- (5) Lisäksi päätöslauselmassa 2396 (2017) kehoitettiin ICAOta työskentelemään yhdessä YK:n jäsenvaltioiden kanssa PNR-tietojen keruuta, käyttöä, käsittelyä ja suojaamista koskevan standardin laatimiseksi.
- (6) PNR-tietoja koskevat standardit ja suositellut menettelytavat sisältyvät Chicagon yleissopimuksen liitteessä 9 ("Maahantulon helpottaminen") olevan 9 luvun A ja D osaan. Niitä täydentävät lisäohjeet, erityisesti ICAOn asiakirja nro 9944, jossa esitetään matkustajarekisteritietoja (PNR) koskevat suuntaviivat.

¹² S/RES/2396 (2017), annettu 21 päivänä joulukuuta 2017.

- (7) ICAOn lentoliikennekomitea (ATC) perusti maaliskuussa 2019 työryhmän, joka koostuu ICAOn maahantulon helpottamista käsittelevässä paneelissa olevista jäsenvaltioiden asiantuntijoista, tarkastelemaan päätöslauselman 2396 (2017) mukaisesti ehdotuksia uusiksi standardeiksi ja suositelluiksi menettelytavoiksi, jotka koskevat PNR-tietojen keruuta, käyttöä, käsittelyä ja suojaamista. Useat unionin jäsenvaltiot ovat edustettuina työryhmässä. Komissio osallistuu työryhmään tarkkailijana. Työryhmän odotetaan esittävän loppuraporttinsa ICAOn lentoliikennekomitealle lokakuussa 2019.
- (8) ICAOn 40. yleiskokous pidetään 24 päivästä syyskuuta 4 päivään lokakuuta 2019. Yleiskokous määrittelee ICAOn poliittiset suuntaviivat tuleville vuosille, myös mahdollisesti PNR-tietoja koskevien uusien standardien ja suositeltujen menettelytapojen hyväksymisen osalta.
- (9) Neuvosto hyväksyi 18 päivänä heinäkuuta 2019 tiedonannon matkustajarekisteritietojen (PNR) keruuta, käyttöä, käsittelyä ja suojaamista koskevista standardeista ja periaatteista esitettäväksi ICAOn yleiskokouksessa. Tämä tiedonanto on toimitettu Euroopan siviili-ilmailukonferenssille (ECAC) kuulemista varten.
- (10) Tiedonannossa esitetään unionin kanta keskeisiin periaatteisiin, joiden avulla voitaisiin varmistaa, että yksityisyyteen ja tietosuojaan liittyviä perusoikeuksia koskevia perustuslaillisia ja sääntelyllisiä vaatimuksia kunnioitetaan käsiteltäessä PNR-tietoja terrorismin ja vakavan rikollisuuden torjumiseksi. ICAOta kehoitetaan sisällyttämään tällaiset periaatteet mahdollisiin tuleviin PNR-standardeihin sekä PNR-tietoja koskeviin (tarkistettuihin) suuntaviivoihin (asiakirja 9944).
- (11) Unioni on hyväksynyt PNR-tietoja koskevat yhteiset säännöt eli direktiivin (EU) 2016/681¹³, jonka soveltamisala on suurelta osin päällekkäinen suunniteltujen standardien ja suositeltujen menettelytapojen soveltamisalan kanssa. Tähän sisältyy erityisesti kattava sääntökokonaisuus, jolla turvataan yksityisyyttä ja henkilötietojen suojaa koskevat perusoikeudet, kun lentoliikenteen harjoittajat siirtävät PNR-tietoja jäsenvaltioille terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten.
- (12) EU:n ja kolmansien maiden välillä on voimassa kaksi kansainvälistä sopimusta PNR-tietojen käsittelystä ja siirtämisestä (Australian¹⁴ ja Yhdysvaltojen¹⁵ kanssa). Euroopan unionin tuomioistuin antoi 26 päivänä heinäkuuta 2017 lausunnon suunnitellusta EU:n ja Kanadan välisestä sopimuksesta, joka allekirjoitettiin 25 päivänä kesäkuuta 2014¹⁶.
- (13) On aiheellista vahvistaa ICAOn neuvostossa ja valmistelemissa/tekemisissä elimissä unionin puolesta otettava kanta, koska kaikki uudet PNR-tietoja koskevat standardit ja suositellut menettelytavat, erityisesti ICAOn neuvoston hyväksymät Chicagon yleissopimuksen liitteessä 9 ("Maahantulon helpottaminen") olevaan 9 lukuun tehdyt muutokset, voivat vaikuttaa ratkaisevasti unionin säännösten sisältöön erityisesti

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/681, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, matkustajarekisteritietojen (PNR) käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 132).

¹⁴ EUVL L 186, 14.7.2012, s. 4–16.

¹⁵ EUVL L 215, 11.8.2012, s. 5–14.

¹⁶ Unionin tuomioistuimen (suuri jaosto) 26 päivänä heinäkuuta 2017 antama lausunto 1/15, ECLI:EU:C:2017:592.

direktiivin (EU) 2016/681 sekä voimassa olevien kansainvälisten PNR-sopimusten osalta.

- (14) Liitteessä esitetty unionin kanta määritetään tietosuojaa ja PNR-tietoja koskevan sovellettavan unionin oikeudellisen kehyksen eli Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679¹⁷, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/680¹⁸ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/681 sekä perussopimuksen ja perusoikeuskirjan mukaisesti, sellaisina kuin niitä tulkitaan Euroopan unionin tuomioistuimen asiaa koskevassa oikeuskäytännössä ja erityisesti unionin tuomioistuimen lausunnossa 1/15.
- (15) Unionin kannan esittävät ne unionin jäsenvaltiot, jotka ovat jäseninä ICAOn neuvostossa, toimien yhdessä.
- (16) [Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti nämä jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua tämän päätöksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.]

TAI

[Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti nämä jäsenvaltiot eivät osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido näitä jäsenvaltioita eikä sitä sovelleta näihin jäsenvaltioihin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.]

TAI

[Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Yhdistynyttä kuningaskuntaa eikä sitä sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.]

Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Irlanti on (... päivätyllä kirjeellä) ilmoittanut haluavansa

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojaa-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89).

osallistua tämän päätöksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.]

TAI

[Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta on (... päivätyllä kirjeellä) ilmoittanut haluavansa osallistua tämän päätöksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.

Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Irlanti ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin, sanotun kuitenkin rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.]

- (17) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Kansainvälisessä siviili-ilmailujärjestössä, jäljempänä 'ICAO', unionin puolesta otettava kanta matkustajarekisteritietoja koskevien standardien ja suositeltujen menettelytapojen hyväksymiseen, erityisesti tarkistamalla Chicagon yleissopimuksen liitteessä 9 ("Maahantulon helpottaminen") olevaa 9 lukua, määritetään liitteessä.

2 artikla

Edellä 1 artiklassa tarkoitetun kannan esittävät ne unionin jäsenvaltiot, jotka ovat jäseninä ICAOn neuvostossa, toimien yhdessä.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*